

Muistisairaallakin oltava oikeus hyvään ja omannäköiseen elämään!

Tämän lehden teemana on oikeus hyvään elämään ja kohtaamiseen. Asian luulisi olevan itsestään selvä. Me Muistiliitossa kuitenkin tiedämme, ettei näin aina ole muistisairautta sairastavien kohdalla. Muistiliitto jäsenyhdistyksineen teki ahkeraa vaalikampanjointia muistiystävällisen Suomen puolesta. Tämä Muisti15 -kampanja sai tuekseen 761 kansanedustajaehdokasta, joista 72 valittiin eduskuntaan. Toivottavasti kaikki valitut muistavat sitoutuneensa muistisairaiden oikeuksien puolustamiseen. Muistiliiton sivuilta jokainen voi tarkistaa, löytyykö oman ehdokkaan nimi muistiystävällisen Suomen rakentamiseen sitoutuneiden kansanedustajien joukosta.

Muistiliiton alkavan hallituskauden tavoitteissa korostetaan sitä, että muistisairaille ja heidän omaisilleen tulee turvata ihmisarvoinen ja omannäköinen elämä. Keskeistä on kotona asumisen mahdollistaminen niin pitkään kuin henkilö itse haluaa ja se on hänelle turvallista. Tämän tavoitteen toteutuminen edellyttää riittäviä kotihoidon palveluita ja kuntoutusta. Sairaus ei saa viedä oikeutta olla näkyvä osa yhteiskuntaa ja osallistua lähiyhteisön elämään. Myös riittävä resursointi ihmisläheiseen omaishoitoon on panostusta ihmisarvoiseen elämään. Omaishoidon lainsäädännöllä on taloudellisen tuen lisäksi turvattava omaiselle psyykkinen ja sosiaalinen tuki.

Kun voimavarat kotona asumiseen vähenevät eikä oma koti ole enää paras paikka elää, on muistisairaalla henkilöllä oltava mahdollisuus muuttaa yhteisökotiin, esimerkiksi palvelutaloon, ryhmäkotiin tai perhekotiin. Yhteisöllinen tehostettu palveluasuminen, ”yhteisökoti”, turvaa muistisairaalle hänen omista tarpeistaan ja elämäntavastaan käsin suunnitellun riittävän hoidon, palvelun ja kuntoutuksen.

Mikään laki tai normi ei kuitenkaan yksin voi taata hyvää elämää. Siihen tarvitaan lisäksi asennemuutosta. Jokaisella ihmisellä – myös muistisairautta sairastavalla –

on oltava oikeus toteuttaa itseään voimavarojensa mukaan ja elää omannäköistä elämää sairaudesta huolimatta. Välittävät ja osaavat ammattilaiset ovat avainasemassa. Ihmisen omaa elämäntapaa on kunnioitettava silloinkin, kun hän tarvitsee paljon toisten ihmisten apua ja tukea. Ihmisen ainutkertaisuuden vaaliminen edellyttää aitoa kohtaamista, ihmisen elämäntarinan tuntemista, osallisuuden tukemista ja arjen suvaitsevaisuutta.

Toisaalta asennemuutosta tarvitaan laajemminkin. Toivoisin meidän löytävän uudelleen välittämisen kulttuurin, joka perinteisesti on kuulunut suomalaiseen yhteiskuntaan. Meillä on aina korostettu sitä, että kaveria ei jätetä ja kaikki pidetään mukana. Me tarvitsemme toinen toisiamme! Tämän on todennut myös Tommy Tabermann runossaan Pieni laulu ihmisestä:

*Ihminen tarvitsee ihmistä
ollakseen ihminen ihmiselle,
ollakseen itse ihminen.
Lämpimin peitto on toisen iho,
toisen ilo on parasta ruokaa.
Emme ole tähtiä, taivaan lintuja,
olemme ihmisiä, osa pitkää haavaa.
Ihminen tarvitsee ihmistä.
Ihminen ilman ihmistä
on vähemmän ihminen ihmiselle,
vähemmän kuin ihminen voi olla.
Ihminen tarvitsee ihmistä.*

Välittävässä yhteiskunnassa jokainen ihminen on tärkeä. Välittävä yhteiskunta on hyvä yhteiskunta ja sen rakentamiseen jokainen meistä voi osallistua.

MERJA MÄKISALO-ROPPONEN

Muistiliiton hallituksen pj.